

GRAU D'ENGINYERIA INFORMÀTICA

PROGRAMACIÓ II

Bloc 2:

Programació Orientada a Objectes (1)

Sergio Sayago (basat en material de Laura Igual)

Departament de Matemàtiques i Informàtica

Facultat de Matemàtiques i Informàtica

Universitat de Barcelona

Bloc 2:

Programació orientada a objectes

- **Abstracció en el desenvolupament del *software***
- Conceptes fonamentals: classes i objectes
- Característiques de l'orientació a objectes
- Ús de classes i objectes
- Constructors i destructors
- Encapsulació
- Herència i jerarquia de classes
- Polimorfisme
- Lligadures
- Interfícies
- col·leccions

Abstracció en el desenvolupament de software

- Abstracció:
Extracció de les característiques essencials d'un objecte i dels seus comportaments.
- Una vegada s'han identificat els objectes, identificar les seves relacions en el món real.

Abstracció en el desenvolupament de software

- **Orientació a Objectes (OO)** consisteix en organitzar el software com una col·lecció discreta d'entitats que incorporen:
 - les dades
 - el comportament d'aquestes dades.
- **Classes:** entitats en les que la OO estructura el software en dades i el conjunt d'operacions associades a aquestes dades.
- Un **programa** és un conjunt **d'objectes** (que pertanyen a diferents classes) que **interactuen entre si** per tal de resoldre el problema.

Programació Orientada a Objectes

- La OO és una filosofia, no està lligada a cap llenguatge de programació
- Java és un llenguatge de programació orientat a objectes (POO)
- Altres llenguatges orientat a objectes són, per exemple, C++ i Python

Bloc 2:

Programació orientada a objectes

- Abstracció en el desenvolupament del *software*
- **Conceptes fonamentals: classes i objectes**
- Característiques de l'orientació a objectes
- Ús de classes i objectes
- Constructors i destructors
- Encapsulació
- Herència i jerarquia de classes
- Polimorfisme
- Lligadures
- Interfícies
- col·leccions

Objectes

- Els objectes es poden usar per representar entitats del mon real
- Un objecte està format per:
 - Un conjunt de dades (**atributs o estats**)
 - Un conjunt d'operacions (**mètodes o comportament**)
- **El comportament d'un objecte pot modificar el seu estat**
- Cada objecte té un identificador únic pel qual pot ser referenciat.
- L'usuari no gestiona l'objecte directament → fa una petició a l'objecte d'un servei que ofereix ell mateix.

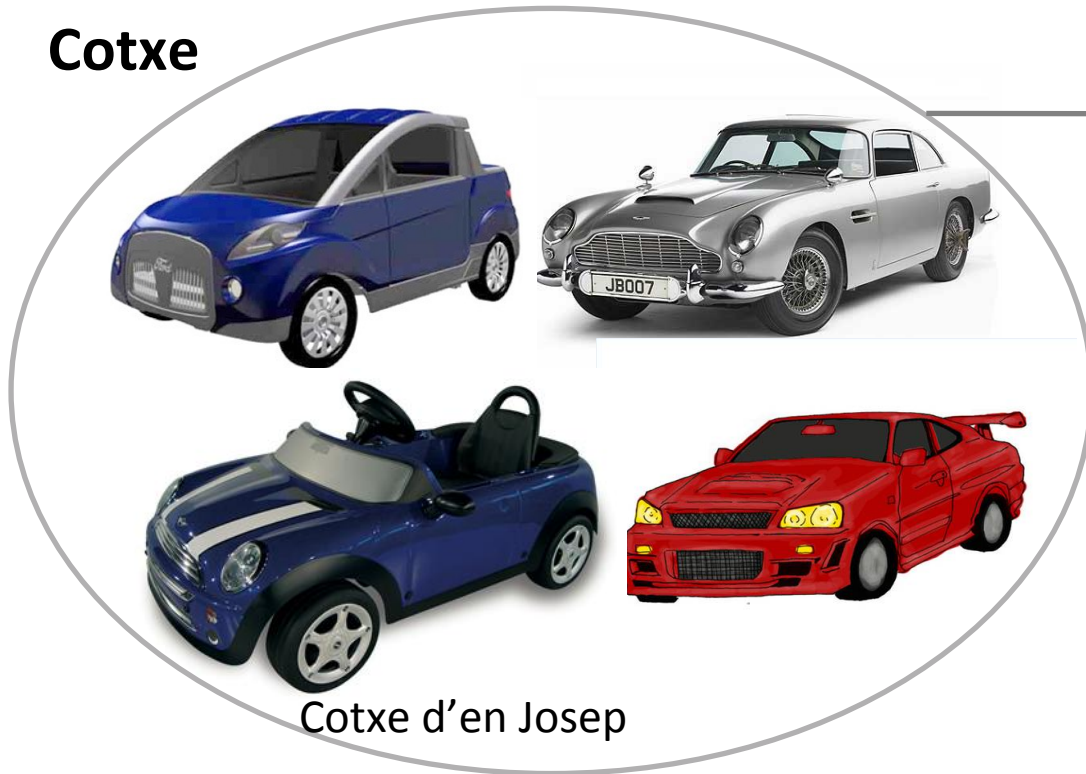

Serveis:

- Engegar
- Apagar
- Canviar d'emisora
- Pujar el volum
- Disminuir el volum

Primer és l'objecte i després la classe

Cotxe

Classe cotxe:

Patró que defineix atributs i mètodes comuns a tots els exemples de **cotxes**.

Classe cotxe
marca
model
color
número portes

- **Classe:** descriu un grup d'entitats amb característiques comunes
- **Objecte:** descriu un membre concret del grup.

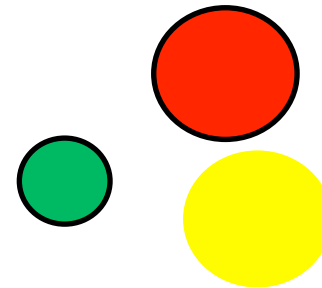
Els papers de la classe i l'objecte

- Una **classe** és una abstracció d'un cert concepte.
- Un **objecte** es defineix mitjançant una classe.
- Es diu que un objecte és una **instància** d'una classe.

La **classe** representa un concepte:
Figura, Bicicleta,...

Un **objecte** representa la materialització d'aquest concepte: cercle de radi 2, bicicleta de color vermell,...

Objectes de cerlces

Info
abstracta
→

Cercle
radi color
dibuixa borra mou

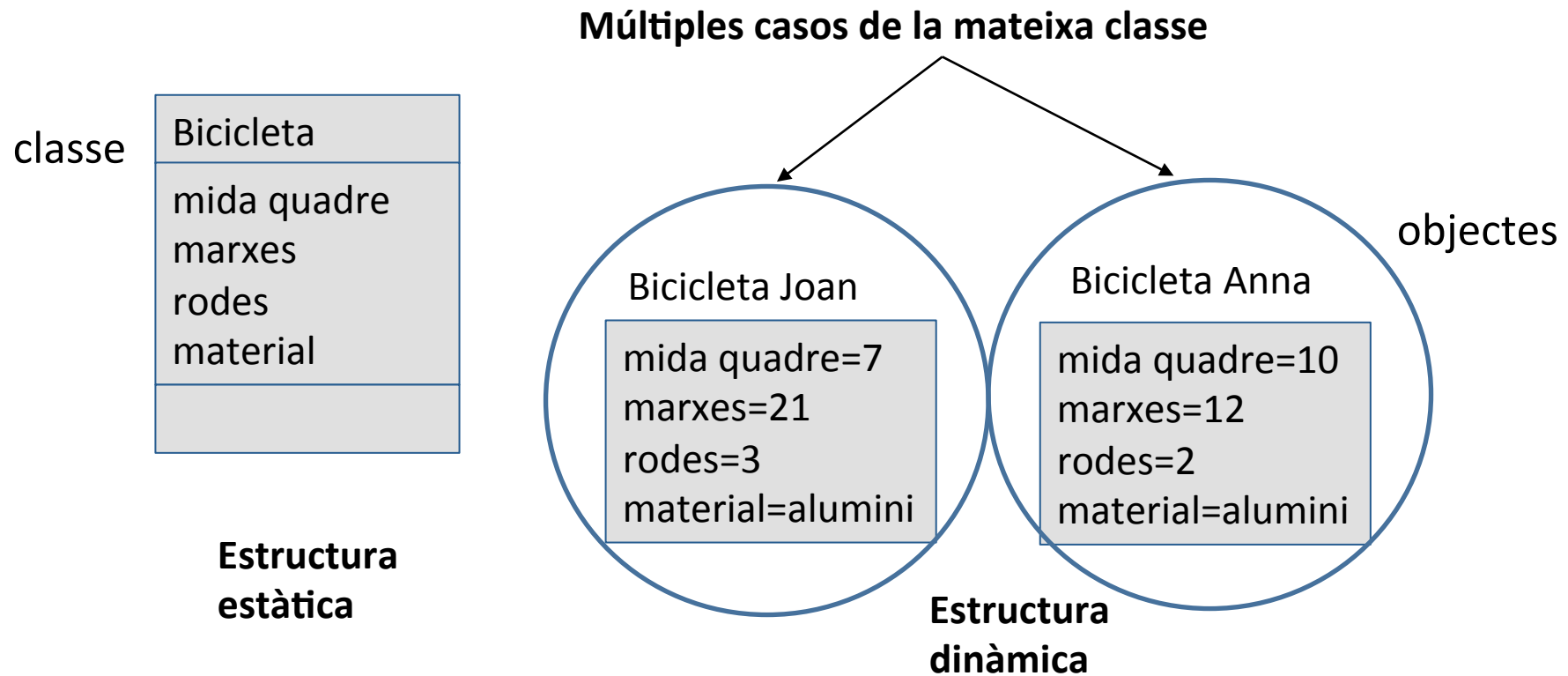
Objectes de bicicletes

Info
abstracta
→

Bicicleta
tamany rodes material color
moure reparar

Objectes i classes

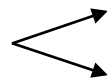

Objectes i classes

**Una classe
(el concepte)**

Compte Bancari
saldo
ingrés extracció

**Múltiples objectes
de la mateixa classe**

**Un objecte
(la materialització,
la realització)**

Compte bancari de Joan
Saldo: 5,257€

Compte bancari de Blas
Saldo: 1,245,069€

Compte bancari de Maria
Saldo: 16,833€

- L'estat d'un compte de banc inclou el seu **Saldo**
- Els comportaments associats amb un compte de banc inclouen la capacitat de fer ingressos i extraccions
- El comportament d'un objecte pot, per tant modificar el seu estat

Exemple

- Classe: Persona
- Objectes: Maria, Joan,...

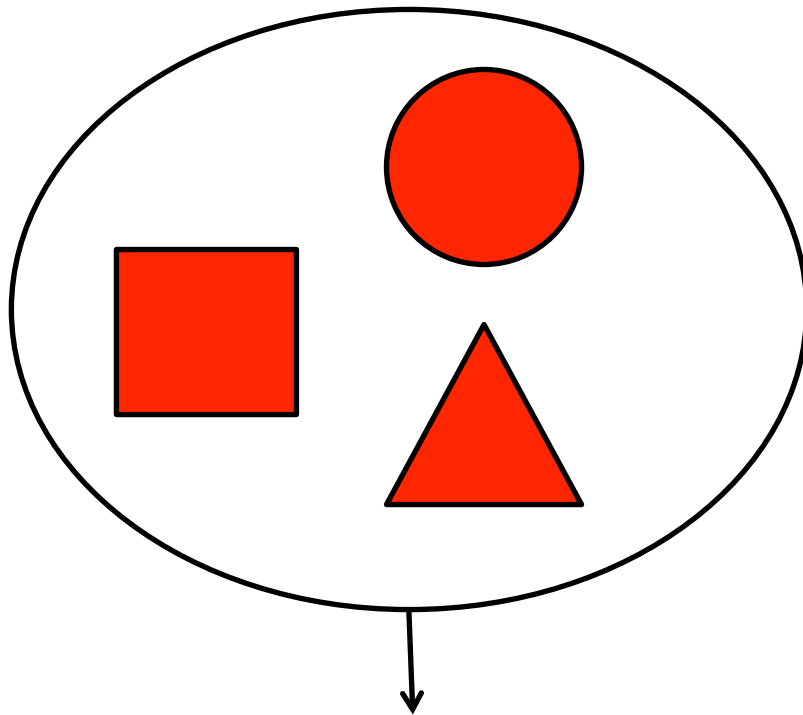
Classe Persona
nom cognoms sexe data naixement nacionalitat dni
edat

Classes

- Una classe és un plànol (o pla d'obra) d'un objecte
 - La classe utilitza els mètodes per definir els comportaments de l'objecte.
 - Es poden crear múltiples objectes d'una mateixa classe.
 - Els objectes comparteixen el nom dels atributs i les operacions, però cada objecte té un valor concret per cada atribut.
 - La classe que conté el mètode main d'un programa JAVA representa el programa complet.

Exemple

- Classe més abstracta: Figura geomètrica
- Classe: Triangle, quadrat, cercle, ...

Figures geomètriques → Dibuixar

Figura geomètrica
color posició a pantalla àrea perímetre
calcula àrea calcula perímetre retorna color assigna color

Quadrat

color
posició a pantalla
àrea
perímetre
dimensió costats

Circumferència

color
posició a pantalla
àrea
perímetre
Radi

Triangle

color
posició a pantalla
àrea
perímetre
dimensió 3costats

Bloc 2:

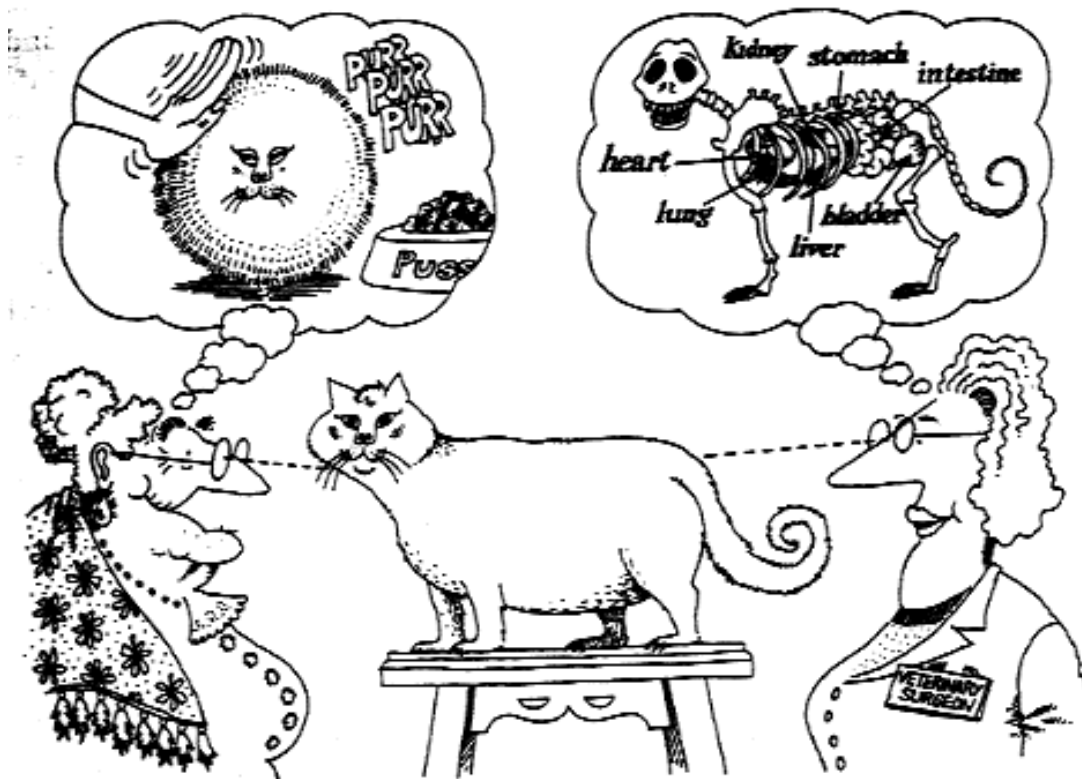
Programació orientada a objectes

- Abstracció en el desenvolupament del *software*
- Conceptes fonamentals: classes i objectes
- **Característiques de l'orientació a objectes**
- Ús de classes i objectes
- Constructors i destructors
- Encapsulació
- Herència i jerarquia de classes
- Polimorfisme
- Lligadures
- Interfícies
- col·leccions

Característiques de la OO

Abstracció

- Consisteix en agafar una informació i extreure'n les característiques més representatives

Abstraction focuses upon the essential characteristics of some object, relative to the perspective of the viewer.

Figura extreta de la pàgina 39 del llibre: “**Object-Oriented Analysis and Design with Applications**”. Grady Booch. The Benjamin/Cummings Publishing Company, Inc., Redwood City, CA, 1994.

Característiques de la OO

Encapsulament

- Amaga a l'usuari la implementació interna de l'objecte

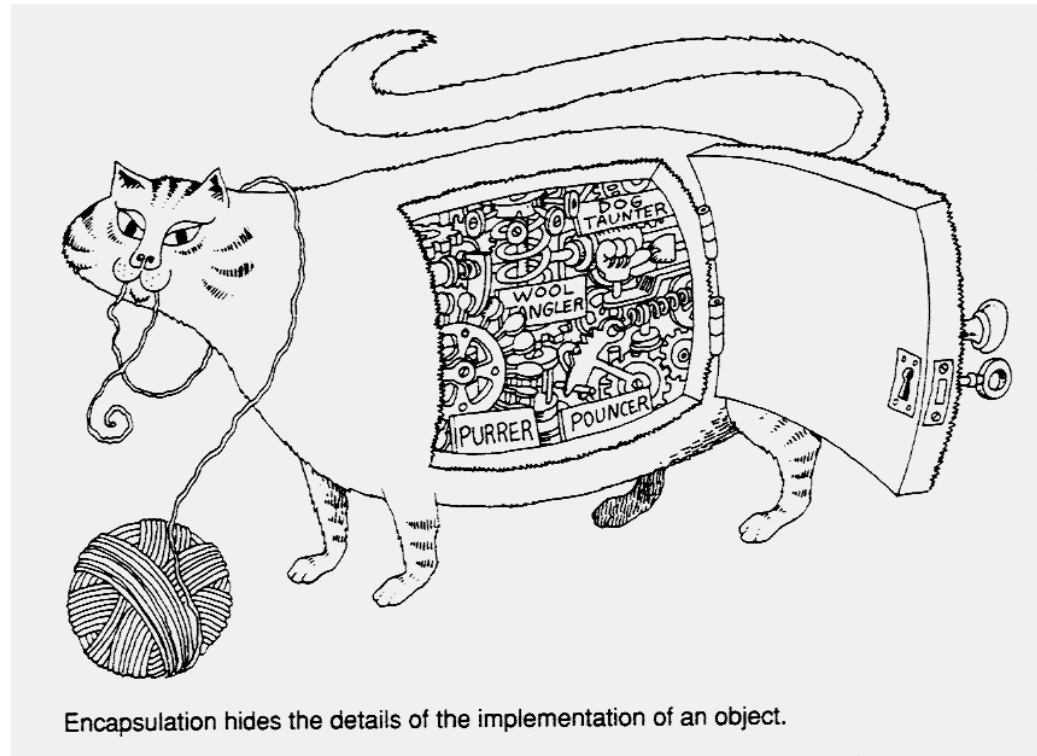

Figura extreta de la pàgina 46 del llibre: **“Object-Oriented Analysis and Design with Applications”**. Grady Booch. The Benjamin/Cummings Publishing Company, Inc., Redwood City, CA, 1994.

Característiques de la OO

Herència

- Defineix una relació entre classes.
- Una classe (**superclasse**) defineix un conjunt de propietats comuns a altres classes (**subclasses**).
- Les classes es poden organitzar en jerarquies

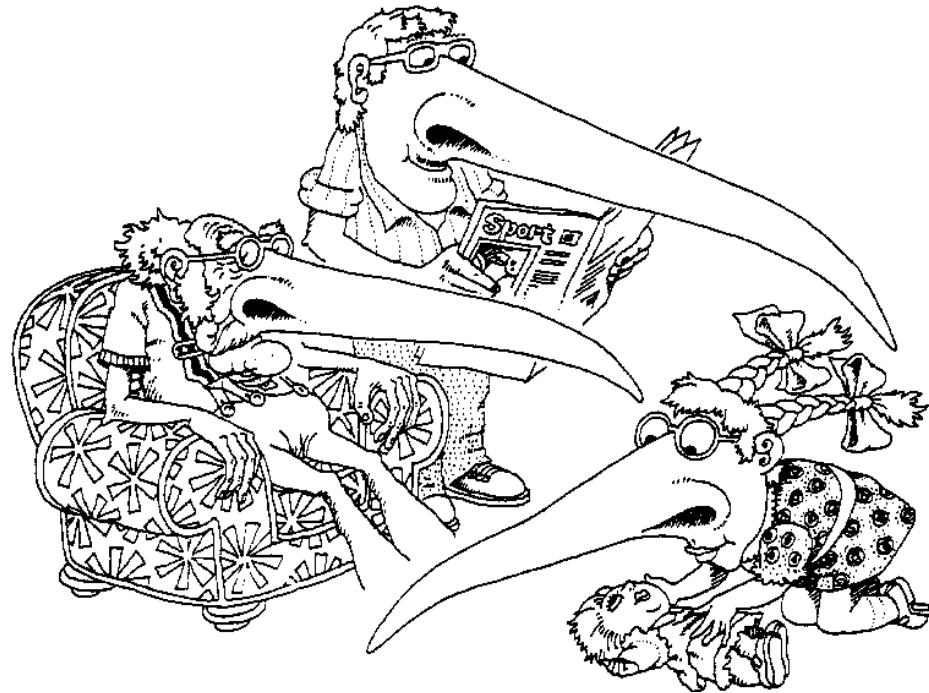

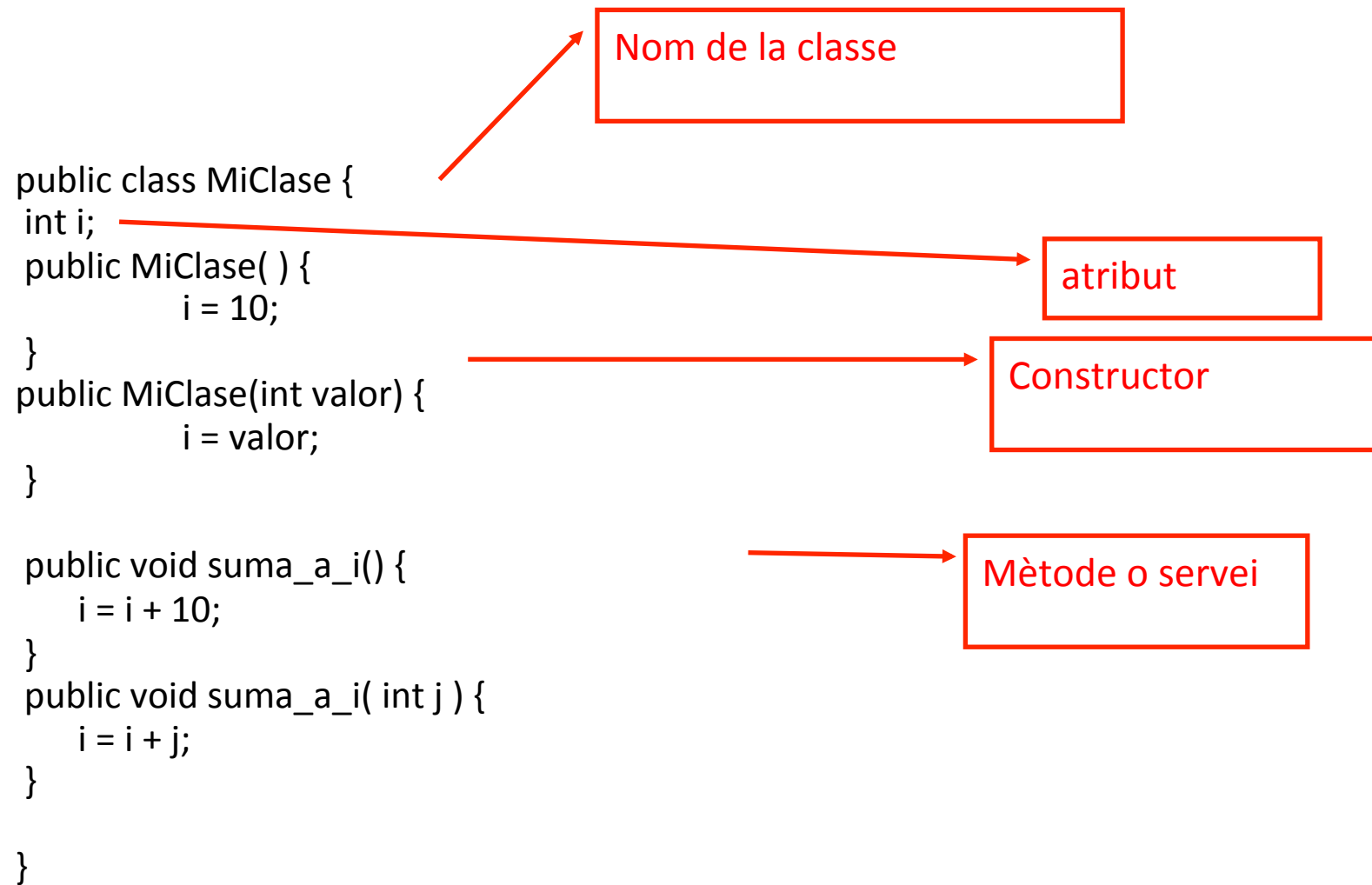
Figura extreta de la pàgina 109 del llibre: "**Object-Oriented Analysis and Design with Applications**". Grady Booch. The Benjamin/Cummings Publishing Company, Inc., Redwood City, CA, 1994.

Bloc 2:

Programació orientada a objectes

- Abstracció en el desenvolupament del *software*
- Conceptes fonamentals: classes i objectes
- Característiques de l'orientació a objectes
- **Ús de classes i objectes**
- Constructors i destructors
- Encapsulació
- Herència i jerarquia de classes
- Polimorfisme
- Lligadures
- Interfícies
- col·leccions

Ús de classes

Ús de classes

```
public static void main(String[] args) {  
    MiClase mc;  
    mc = new MiClase();  
    mc.i++;  
    mc.suma_a_i(10);  
  
    System.out.println(mc.i);  
}
```

crea una instància de la classe

Crida a un mètode de l'objecte

Ús de classes

- La **sobrecàrrega** és la capacitat de poder associar més d'un significat a un mateix identificador que apareix dins d'un programa.
- Es pot produir sobrecàrrega en:
 - Els noms dels mètodes
 - Els operadors

Ús de classes

- Sobrecàrrega del constructor de la classe

```
public class MiClase {  
    int i;  
    public MiClase() {  
        i = 10;  
    }  
    public MiClase(int i) {  
        this.i = i;  
        // i = valor  
    }  
    public void suma_a_i( int j ) {  
        i = i + j;  
    }  
}
```

La paraula **this** és una referència al objecte (l'argument implícit) sobre el que s'està aplicant el mètode.

this.i es refereix a la variable membre, mentres que **i** és l'argument del mètode.

Ús de classes

- JAVA no permet la **sobrecàrrega** d'operadors, que és una característica de C++
 - Observacions:
 1. L'operador “+” està sobrecarregat (funciona, per exemple, amb Strings i int)

Ús de classes

Creant Objectes

- Una variable conté un tipus primitiu o una **referència a un objecte** (reference)
- Un nom de classe pot utilitzar-se com a tipus per declarar una variable que referència a un objecte
`String title;`
`MiClasse unExemple;`
- En aquesta declaració **no** es crea cap objecte
- Una variable que referència un objecte conté l'adreça de l'objecte
- L'objecte en si mateix s'ha de declarar de forma separada

Ús de classes

Creant Objectes II

- Usarem l'operador new per crear un objecte

```
String title;
```

```
title = new String("Java Software");
```


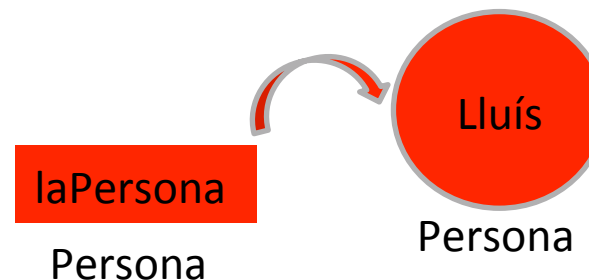
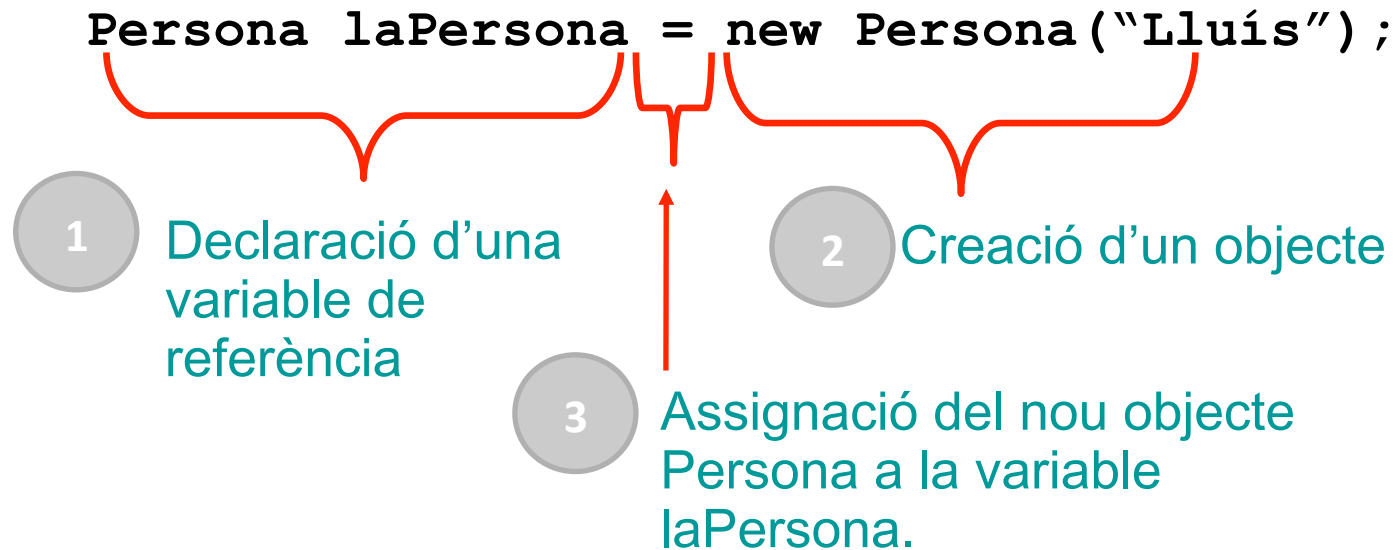
Crida al constructor de la classe String, que és un mètode especial que prepara l'objecte

Ús de classes

```
class Persona {  
    public String nom;  
}
```

Creant Objectes III

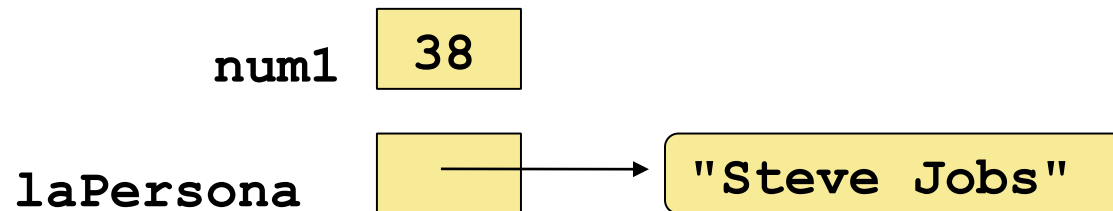
Tres passos: declaració, creació i assignació:

Ús de classes

Referències

- Una variable de tipus primitiu conté el valor però una variable objecte conté l'adreça de l'objecte
- Exemples : `int num1=38;`

Ús de classes

Assignació

- De tipus primitius: Exemple:

Abans

num1	38
num2	96

```
num2 = num1;
```

Després

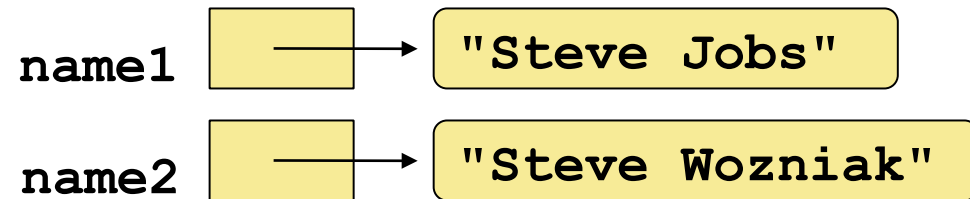
num1	38
num2	38

Ús de classes

Assignació de referències

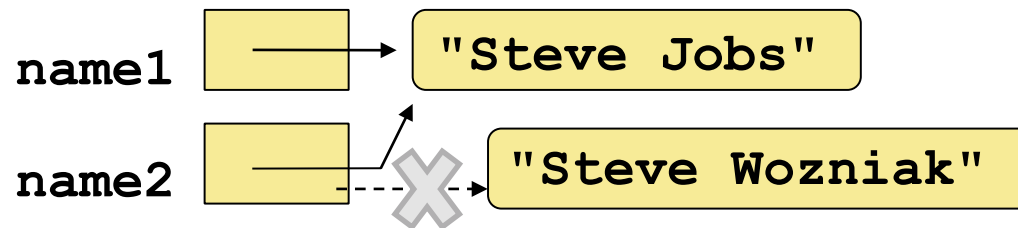
- Per referències a objectes, l'assignació còpia l'adreça

Abans

`name2 = name1;`

Després

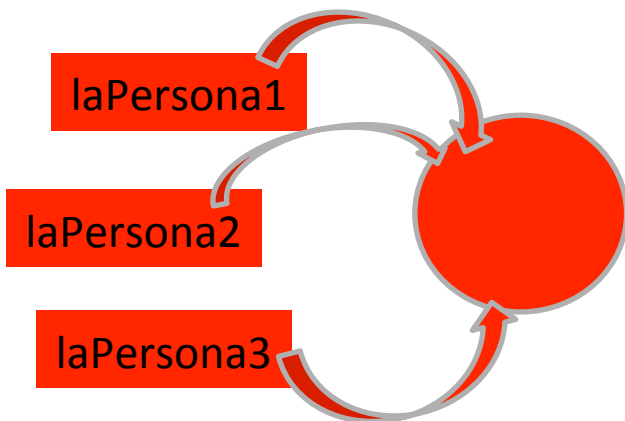

Ús de classes

```
class Persona {  
    public String nom;  
    public int edat;  
}
```

Aliases

- Dos o més referències que es refereixen al mateix objecte s'anomenen **aliases**
- Canviant un objecte a través d'una referència, canvia tots els seus aliases perquè realment només hi ha un objecte.


```
Persona laPersona1 = new Persona(20);  
Persona laPersona2;  
Persona laPersona3;  
laPersona2 = laPersona1;  
laPersona3 = laPersona1;  
laPersona1.edat = 21;  
System.out.println(laPersona3.nom  
"té" + laPersona3.edat + "anys");
```

Ús de classes: Exemple Aliases

```
public class Aliases {  
    public static void main(String[] args) {  
        Persona x = new Persona();  
        Persona y = new Persona();  
        x.nom = "Joan";  
        y.nom = "Lluís";  
        Persona z;  
        z = x;  
        x = y;  
        x.nom = "Marc";  
        System.out.println("El nom en l'objecte referenciat per x és:" + x.nom);  
        System.out.println("El nom en l'objecte referenciat per y és:" + y.nom);  
        System.out.println("El nom en l'objecte referenciat per z és:" + z.nom);  
    }  
}
```

```
class Persona {  
    public String nom;  
}
```

→ Sortida per pantalla:

Marc
Marc
Joan

Exercici 1: Assignació de referències

```
public class Aliases {  
    public static void main(String[]args) {
```

```
        Persona x = new Persona();  
        x.edat = 23;
```

```
        Persona y = new Persona();  
        y.edat = 25;
```

```
        Persona z;
```

```
            z = y;
```

```
            y = x;
```

```
            x = z;
```

```
        x.edat = 26;
```

```
        System.out.println("L'edat en l'objecte referenciat per x és:" + x.edat);
```

```
        System.out.println("L'edat en l'objecte referenciat per y és:" + y.edat);
```

```
        System.out.println("L'edat en l'objecte referenciat per z és:" + z.edat);
```

```
    }
```

```
}
```

```
class Persona {  
    public String nom;  
    public int edat;  
}
```

→ Sortida per pantalla?

L'edat en l'objecte referenciat per x es:26

L'edat en l'objecte referenciat per y es:23

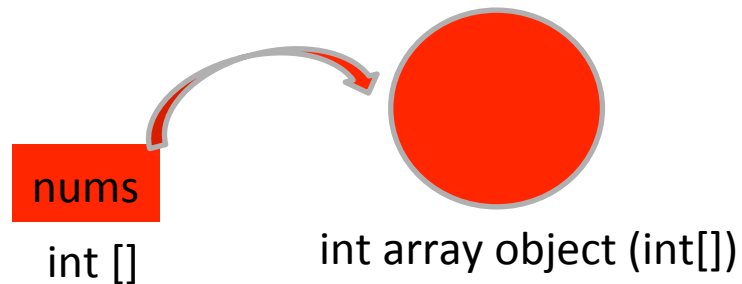
L'edat en l'objecte referenciat per z es:26

Ús de classes

- Un array també és un objecte

```
int [] nums;  
nums = new int[7];
```

```
nums[0]=6;  
nums[1]=19;  
nums[2]=2;  
nums[3]=32;  
nums[4]=5;  
nums[5]=15;  
nums[6]=11;
```


- L'array pot contenir primitives o objectes.

Exercici :

Hi ha errors de compilació?

```
class BooksTestDrive {  
    public static void main(String[] args) {  
        Book []myBooks;  
        myBooks = new Book [3];  
        int x = 0;  
        myBooks[0].title = "The Grapes of Java";  
        myBooks[1].title = "The Java Gatsby";  
        myBooks[2].title = "The Java CookBook";  
        myBooks[0].author = "Bob";  
        myBooks[1].author = "Sue";  
        myBooks[2].author = "Ian";  
        while (x<3){  
            System.out.print(myBooks[x].title) ;  
            System.out.print("by");  
            System.out.print(myBooks[x].author);  
            x= x+ 1;  
        }  
    }  
}
```

```
class Book {  
    String title;  
    String author;  
}
```

Exercici 2: solució

```
class BooksTestDrive {  
    public static void main(String[] args) {  
        Book [] myBooks ;  
        myBooks = new Book[3];  
        int x = 0;  
        myBooks[0]= new Book();  
        myBooks[1]= new Book();  
        myBooks[2]= new Book();  
        myBooks[0].title = "The Grapes of Java";  
        myBooks[1].title = "The Java Gatsby";  
        myBooks[2].title = "The Java CookBook";  
        myBooks[0].author = "Bob";  
        myBooks[1].author = "Sue";  
        myBooks[2].author = "Ian";  
        while (x<3){  
            System.out.print(myBooks[x].title) ;  
            System.out.print("by");  
            System.out.print(myBooks[x].author);  
            x= x+ 1;  
        }  
    }  
}
```

Una col.lecció és sempre un objecte

```
class Book {  
    String title;  
    String author;  
}
```

Exercici: col·lecció.

Hi ha errors de compilació?

```
public class ExempleMostrarFigura {  
    Figura[] figures;  
    public ExempleMostrarFigura(){  
        figures = new Figura[1];  
    }  
    public void metodeMostrarPrimera(){  
        Figura figura = figures[0];  
        System.out.println(" La primera figura te color: " + figura.getColor());  
    }  
  
    public static void main(String[] args){  
        ExempleMostrarFigura exemple = new ExempleMostrarFigura();  
        exemple.metodeMostrarPrimera();  
    }  
}
```

Mètode main

Exercici: col·lecció. solució

```
public class ExempleMostrarFigura{  
    Figura[] figures;  
    public ExempleMostrarFigura(){  
        figures = new Figura[1];  
        Figura figura = new Figura();  
        figures[0]=figura;  
    }  
    public void metodeMostrarPrimera(){  
        Figura figura = figures[0];  
        System.out.println(" La primera figura te color: " + figura.getColor());  
    }  
}
```

```
public static void main(String[] args){  
    ExempleMostrarFigura exemple = new ExempleMostrarFigura();  
    exemple.metodeMostrarPrimera();  
}
```

Mètode main

```
}
```

Bloc 2:

Programació orientada a objectes

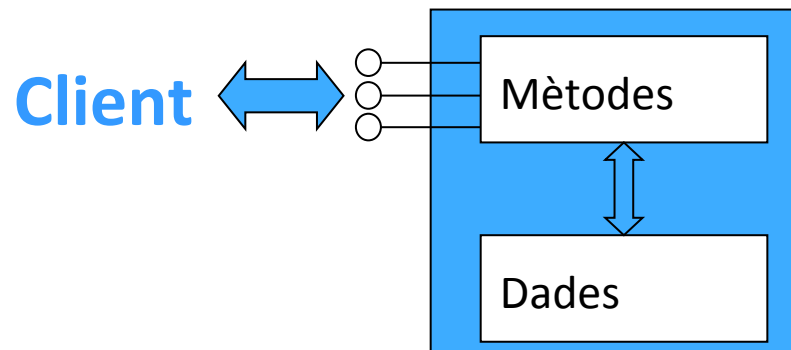
- Abstracció en el desenvolupament del *software*
- Conceptes fonamentals: classes i objectes
- Característiques de l'orientació a objectes
- Ús de classes i objectes
- Constructors i destructors
- **Encapsulació**
- Herència i jerarquia de classes
- Polimorfisme
- Lligadures
- Interfícies
- col·leccions

Encapsulació

- Hi ha dues visions d'un objecte:
 - **Interna** → els detalls de les variables i dels mètodes que la classe defineix
 - **Externa** → els serveis que un objecte proveeix i com l'objecte interactua amb la resta del sistema
- Des del punt de vista extern, un objecte és una entitat encapsulada que proveeix un conjunt de serveis
- Aquest serveis defineixen la **interfície de l'objecte**

Encapsulació

- Un objecte (anomenat **client**) pot usar un altre objecte a través dels serveis que aquest proveeix (cridant als seus mètodes)
- L'objecte ha de ser auto-governat.
- Un objecte encapsulat es pot veure com una “caixa negra”. La part interna s'amaga al client.
- El client invoca els mètodes de la interfície de l'objecte, que gestionen les dades de la instància.

Encapsulació: Modificadors de visibilitat

- Les **variables públiques** violen l'encapsulament i per tant s'han d'evitar
- Els **mètodes públics** es denominen **mètodes de servei**, perquè ofereixen serveis que poden ser invocats pels clients de l'objecte
- Un mètode creat només per assistir un mètode de servei es denomina **mètode de suport** i no s'ha de declarar amb visibilitat pública

Modificadors de visibilitat

- Nivell d'accés que es vol per a les variables d'instància i els mètodes:
 - **public**
 - **private**
 - **protected**
 - **friendly** (or 'default' sense declaració específica)

Modificadors de visibilitat

- **public**

`public void QualsevolPotAccedir(){}`

Qualsevol classe des de qualsevol lloc pot accedir a les variables i mètodes d'instància públics.

- **private**

`private String NumeroDelCarnetDeldentidad;`

Les variables i mètodes d'instància privats només poden ser accedits des de dins de la classe. No són accessibles des de les subclasses.

Modificadors de visibilitat

- **friendly** (també anomenades 'default')

```
void MetodeDelMeuPaquet(){} 
```

Per defecte, si no s'especifica el control d'accés, les variables i mètodes d'instància se declaren friendly (amigues).

Són accessibles per tots els objectes dins del mateix paquet, però no per els externs al paquet.

- **protected**

```
protected void NomesSubClasses(){} 
```

Molt semblant a l'accés friendly, amb la següent excepció: la classe on es declara i les subclasses de la mateixa poden accedir a les variables i mètodes d'instància protegits.

Referències

- Bertrand Meyer, “**Construcción de software orientado a objetos**”, Prentice Hall, 1998.
- “Software Architecture and UML” de Grady Booch (Rational Software).
- Bert Bates, Kathy Sierra. **Head First Java**. O’Reilly Media, 2005.